

ע"פ 57211/04/18 - שגיב מלכה נגד מדינת ישראל

בית-המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
ע"פ 57211-04-18 מלכה נ' מדינת ישראל 11 אוקטובר 2018

בפני הרכב כב' השופטים:
י. גריל, שופט בכיר [אב"ד]
ב. בר-זיו, שופטת
ג. ציגלר, שופטת
המערער:

שגיב מלכה
באמצעות הסניגוריה הציבורית ע"י ב"כ עוה"ד אבי אמר ואח'

נגד
המשיבה:

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי
ע"י ב"כ עוה"ד גב' פיקוס-רויטבלט

פסק דין

א. בפנינו ערעור על הכרעת-הדין של בית-משפט השלום בקריות (כב' השופט י. טורס) מיום 17.1.18, ב-ת"פ 49341-07-15, לפיה הורשע המערער (יליד 1980), בעבירות שיוחסו לו לפי כתב האישום המתוקן: קשירת קשר לפשע; לפי סעיף 499(א)(1) של חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **"החוק"**), (שתי עבירות); קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא של החוק [ריבוי עבירות], וזיוף בנסיבות מחמירות לפי סעיף 418 סיפא של החוק [ריבוי עבירות].

כמו כן, הוגש הערעור על גזר-דינו של בית-משפט קמא מיום 23.8.18, לפיו נדון המערער ל-5 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי של 8 חודשים למשך שנתיים; קנס בסכום של 60,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו, ופיצוי למתלוננת (חברת "חוד אסף תעשיות בע"מ") בסך 200,000 ₪ שישולם בתוך 90 יום ממועד גזר-הדין.

ביצוע עונש המאסר בפועל - מעוכב.

ב. בכתב האישום המתוקן נטען, שהמערער הועסק על ידי חברת **"חוד אסף תעשיות בע"מ"**, (להלן: **"החברה"** או **"המתלוננת"**) העוסקת, בין היתר, ברכישת גרוטאות מתכת מגורמים שונים.

המערער הועסק על-ידי החברה במשך שנתיים, עד אמצע חודש ספטמבר 2013. בתקופה שבין התאריכים 2.4.13 עד 5.8.13 (להלן: **"תקופת המרמה"**), שימש המערער בתפקיד **"שוקל"**, האחראי על שקילת הגרוטאות המובאות לחברה במשאיות לשם מכירתן. החברה רכשה את הגרוטאות וביצעה את התשלום בגין, בהתאם למשקלן, כפי שנקבע על-ידי המערער.

ג. בין השנים 2009 עד 2013 שימשו מחמוד המאם (להלן: "**מחמוד**") וגאנם אבו אלהיג'א (להלן: "**גאנם**"), בצוותא, כבעלים ומנהלים של חברת "**מתכות טמרה למסחר בע"מ**" (להלן: "**מתכות טמרה**") העוסקת, בין היתר, במכירת גרוטאות לחברה.

במהלך שנת 2013 שימשו פאסל תפאל (להלן: "**תפאל**") ואחמד דיאב (להלן: "**אחמד**") כנהגי משאיות של מתכות טמרה.

לפני תאריך 2.4.13, קשר המערער, יחד עם מחמוד וגאנם, קשר להונות את החברה באופן שמתכות טמרה תקבל במרמה סכומי כסף, מעבר לסכומים המגיעים לה בתמורה למכירת הגרוטאות. בהתאם לקשר האמור ישלחו מחמוד וגאנם משאיות הנושאות גרוטאות למכירה אצל החברה, ובעת הגעת המשאיות יזייף המערער את תוצאות השקילה של הגרוטאות, באופן שיגדיל במרמה את משקלן (להלן: "**המשקל המזויף**"), תוך שינוי נתוני השקילה במערכת הממוחשבת של החברה (להלן: "**שיטת המרמה**").

ד. לשם ביצוע הקשר וקידומו בתקופת המרמה, שלחו מחמוד וגאנם, בכ- 950 הזדמנויות שונות משאיות הנושאות גרוטאות למכירה בחברה. בהגיע המשאיות לחברה, ובהתאם לשיטת המרמה, זייף המערער את תוצאות השקילה של הגרוטאות במשאיות, באופן שהגדיל במרמה את משקלן, תוך שינוי נתוני השקילה במערכת הממוחשבת של החברה. בכל אחת מ- 950 ההזדמנויות, העתיק המערער את משקלן הגבוה יותר של גרוטאות שהובאו על ידי ספק אחר במשאית אחרת, לתעודת השקילה של אחת המשאיות של מתכות טמרה, שבה פורטו תוצאות שקילת הגרוטאות.

המשאיות פרקו את הגרוטאות ומכרו אותן לחברה "חוד אסף". בהמשך, ביצעה החברה תשלומים למתכות טמרה בעבור הגרוטאות, בהתאם למשקל המזויף. בכך, קיבלו במרמה מחמוד וגאנם סכום כסף שאינו פחות מ- 8.46 מיליון ש"ח (להלן: "**סכום המרמה**").

בחלק מן ההזדמנויות האמורות, כאשר תפאל או אחמד שימשו כנהגים של המשאיות, בהיותם מודעים לשיטת המרמה, אפשרו הם את ביצוע המפורט לעיל, הקלו על ביצוע מעשיהם של המערער, מחמוד וגאנם, כמפורט לעיל, ומנעו את גילוי מעשיהם ותפיסתם של המערער, מחמוד וגאנם.

ה. החל מיום 6.8.13, בוצע עדכון במערכת הממוחשבת של החברה, כך שלא ניתן היה עוד לבצע את שיטת המרמה כפי שזו פורטה לעיל, ולכן במסגרת ביצוע הקשר וקידומו, המערער ביחד עם מחמוד וגאנם, שינו את שיטת המרמה.

לפי שיטת המרמה החדשה, כאשר המשאיות של מתכות טמרה, בה נהג אחמד, עמדה על המשקל, הסיע תפאל את המשאיות של מתכות טמרה בה נהג, כך שגלגליה הקדמיים עמדו אף הם על המשקל באותה עת, וכך הוסיפו למשקל הגרוטאות של המשאיות בה נהג אחמד (להלן: "**שיטת המרמה החדשה**"). בכ- 5 הזדמנויות,

במהלך החודשים אוגוסט-ספטמבר 2013, בהתאם לשיטת המרמה החדשה, הגדילו המערער, תפאל ואחמד במרמה את משקל הגרוטאות במשאית של מתכות טמרה בה נהג אחמד, באמצעות הוספת משקל חלקי של המשאית בה נהג תפאל.

החברה ביצעה תשלומים למתכות טמרה בעבור הגרוטאות הנדונות בסעיף זה, בהתאם למשקל המזויף, שהוגדל במרמה. בכך קיבלו במרמה, מחמוד וגאנם סכום כסף נוסף (להלן: "**סכום המרמה הנוסף**").

עוד צוין שבאותן 5 ההזדמנויות הנ"ל, אפשרו תפאל ואחמד, בהיותם מודעים לשיטת המרמה החדשה, את ביצוע המפורט לעיל, הקלו על ביצוע מעשיהם של המערער, מחמוד וגאנם, ומנעו את גילוי מעשיהם ותפיסתם של המערער, מחמוד וגאנם.

המערער ביחד עם מחמוד וגאנם, חילקו ביניהם את סכום המרמה וסכום המרמה הנוסף שקיבלו מהחברה, בסכום שאינו פחות מ- 8.46 מיליון ₪.

1. המדינה טענה בכתב האישום המתוקן, שהמערער קשר קשר עם מחמוד וגאנם לעשות פשע - מרמה בנסיבות מחמירות, בשתי שיטות שונות, וכן זיוף בנסיבות מחמירות. עוד נטען, שבכ-955 הזדמנויות, קיבלו לידיהם המערער ביחד עם מחמוד וגאנם, את סכום המרמה הכולל בסכום שאינו פחות מ- 8.46 מיליון ₪, וזאת בנסיבות מחמירות, בהתחשב בריבוי מקרי המרמה, השיטתיות והתחכום שבשיטות המרמה השונות, סכום המרמה הכולל הגבוה, פרק הזמן הממושך בו בוצעו פעולות המרמה, התבססות המרמה על היות המערער עובד של החברה, והתבססות המרמה על עבירות הזיוף שביצע המערער.

עוד הוסיפה המדינה, שבכ- 955 הזדמנויות זייף המערער מסמך - תעודת השקילה, שבה פורטו תוצאות שקילת הגרוטאות, בנסיבות מחמירות, בשים לב לריבוי מקרי הזיוף, השיטתיות והתחכום בזיוף, פרק הזמן בו בוצע הזיוף, היות המערער עובד של החברה, והיות עבירת הזיוף בסיס לביצוע עבירת מרמה רחבת היקף.

2. בתשובתו לכתב האישום כפר המערער בשיטת המרמה, בגניבה ובקשר הנטען, אך הוא לא כפר בכך שעבד בחברה במועדים הרלבנטיים, וכמו כן לא טען לאליבי ביחס למועדי המרמה, אם כי סנגורו דאז של המערער, סייג את תשובתו בעניין זה, נוכח חוסר יכולתו לדעת היכן היה המערער בכל יום ויום בתקופה הרלבנטית.

כמו כן, חלק המערער על קבילות הודאתיו בפני חוקר פרטי (מר קטן) ששכרה החברה.

ח. מסכת הראיות נפרשה במלואה ובהרחבה בפני בית-משפט קמא, ובהכרעת-דין מפורטת ומנומקת,

המשתרעת על פני כ-97 עמודים הרשיע בית-משפט קמא את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן: קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) של החוק; זיוף בנסיבות מחמירות [ריבוי עבירות], לפי סעיף 418 סיפא של החוק; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות [ריבוי עבירות] לפי סעיף 415 סיפא של החוק.

בית-משפט קמא הוסיף בשולי הכרעת הדין, כי הרשעתו זו של המערער, איננה כוללת מעשים כלשהם במסגרת שיטת המרמה השנייה, וכן איננה כוללת את 17 המקרים בהם נקבע שלא הוכחה מרמה ברמה הנדרשת.

ט. בישיבת בית-משפט קמא מיום 28.2.18, נשמעו הטיעונים לעונש, זאת לאחר שגם נשמעה עדות באשר לנזק אשר נגרם לחברה כתוצאה ממעשי המרמה, ובין היתר צוין בעדות, שעד כה לא הוחזר דבר מן הנזקים שנגרמו ותלויה ועומדת תביעה אזרחית בעניין זה.

מטעמו של המערער נשמעה עדות רעייתו המוסרת כי בני-הזוג נשואים מזה 11 שנה, להם שלושה ילדים קטנים. את המערער תיארה רעייתו כאיש עבודה והיא עצמה ממוטטת נפשית עקב התיק נשוא הדין, ואלמלא העזרה הכלכלית של חמיה וחמותה, היו הם מגיעים כיום לכדי פת-לחם. בנוסף, מוטלים עליהם עיקולים מכל כיוון, והיא עצמה מצויה בהליך פשיטת-רגל.

רעייתו של המערער הביעה תקווה שלא יוטל עונש מאסר על בעלה, הואיל וכאמור לבני-הזוג שלושה ילדים קטנים, והיא לא תוכל להתמודד בלעדי בעלה - המערער, שאותו הגדירה כאדם ישר.

אביו של המערער טען, שבנו אומר את האמת שלו ולטענת האב, התיק מבוסס על עדות שקר. לדבריו, הוא זה שנותן כספים לבנו - המערער, כדי לתמוך בו על-מנת שהנכדים לא ייוותרו ללא כלום.

באשר לתיקי הוצאה לפועל של המערער, אישר סנגורו דאז של המערער, בעקבות הערת בית-משפט קמא, שאביו של המערער סייע לו לסגור את כל תיקי ההוצאה-לפועל שהיו תלויים ועומדים כנגדו.

י. באת-כוח המדינה, הגישה את טיעונה בכתב וביקשה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 6 עד 10 שנות מאסר בפועל, בהוסיפה שיש לראות את כל העבירות שביצע המערער כאירוע אחד, ולהטיל על המערער עונש מאסר לפי אמצע המתחם.

כמו כן הגישה בא כוח המדינה פסיקה רלבנטית לתמיכה בעמדתה.

נוכח חומרת המעשים, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, והנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה,

אך קשורות למבצע העבירה, ביקשה בא כוח המדינה, כאמור כבר לעיל, להטיל על המערער את עונש המאסר לפי אמצע המתחם, לרבות מאסר מותנה מרתיע, קנס גבוה ופיצוי כספי הולם לחברה שניזוקה קשות ממעשיו של המערער.

יא. סנגורו דאז של המערער, ציין כי מרשו, בן 37, נשוי ואב לשלושה ילדים קטנים. הסנגור הפנה לעדות רעייתו של המערער שתיארה את הקשיים הרפואיים עקב מחלות מהן סובלים הילדים, ולרבות הקשיים הכלכליים הקשים איתם מתמודדת המשפחה.

המערער פוטר מעבודתו ובמשך תקופה של שנתיים, לא הצליח למצוא מקום עבודה, עקב אות הקלון. לאחר כשנתיים החל לעבוד במפעל מסוים, בו הוא מועסק עד היום, ומשתכר תיאורטית כ- 5,600 ₪ נטו, אך מתוך סכום זה, מועבר אליו רק הסכום של 4,200 ₪, המוגן בהתאם לחוק, ואילו היתרה מעוקלת עקב חובות להוצאה לפועל.

הסנגור הפנה לכך שהמערער ביצע שירות צבאי מפואר כצלף בגדוד נחשון, שירת בשטחים, תחת אש, נפצע עקב רסיסים שפגעו לו ביד, והוכר כנכה צה"ל, ולמרות זאת ממשיך בשירות מילואים פעיל כצלף בשטחים. לטעמו של הסנגור, יש מקום שהמדינה תבוא לקראת אדם שתרם לה כל השנים, וזאת על דרך הקלה בענישה.

סנגורו דאז של המערער הדגיש, כי לפי הכרעת-הדין (סעיף 182), קיבל המערער לכיסו סכום שבין 10,000 ₪ ל- 15,000 ₪ מדי שבוע, במשך כ- 4 חודשים, כשהתוצאה מסתכמת בסכום כולל הנמוך מ- 180,000 ₪. זהו הסכום שקיבל המערער בפועל לפי הכרעת-הדין, וזהו מרכיב שיש להביאו בחשבון בעניין הענישה, דהיינו, יש הבדל משמעותי, כך טען הסנגור, בין נאשם שהכניס לכיסו סכומי עתק, לבין נאשם שבסופו של דבר נכנס הסכום הנ"ל בלבד לכיסו, ולכן יש לראות את הפסיקה עליה הצביעה באת-כוח המדינה, בפרופורציה הראויה. הפסיקה שהציגה באת-כוח המדינה, מתייחסת לעבירות שבוצעו בסכומים גבוהים, שנכנסו לכיסי הנאשמים באותם מקרים, ויש ליתן את הדעת על ההבדל המשמעותי בין סכומי הכסף שגרפו לכיסם הנאשמים במקרים עליהם הצביעה באת כוח המדינה, לבין עניינו של המערער.

יב. הסנגור הגיש לבית-משפט קמא פסיקה המתייחסת לעבירות בהן נכנסו סכומי כסף גבוהים לכיסי הנאשמים, לעומת מקרים בהם נכנסו סכומים הדומים לאלה שנכנסו לכיסו של המערער.

טענה נוספת שהעלה סנגורו דאז של המערער היא, שאמנם המערער כפר בעובדות כתב האישום וניהל את המשפט, ואולם, אין לשכוח שבלעדי שיתוף הפעולה מצד המערער, ובלעדי הנתונים שמסר המערער לחוקר הפרטי שמטעם החברה, לא ניתן היה להגיע למסקנות שאותן קבע בית-המשפט בהכרעת הדין, כל זאת בהנחה שנותנים אמון בגרסה שמסר המערער בפני החוקר הפרטי.

יג. הסנגור הדגיש, שאין למערער הרשעות קודמות ויש לראות את כל העבירות בהן הורשע המערער כאירוע אחד לצורך הענישה. כמו כן הפנה הסנגור, לגזר-דינו של השותף לעבירה, נהג המשאית אחמד דיאב, שנדון ביום 29.11.17 ל- 6 חודשי מאסר בעבודת שירות, אם כי נכון הוא, שאחמד הורשע בהיקף כספי נמוך מזה של המערער (נקבע שאחמד קיבל לרשותו בגין מעשיו סך כולל שאינו עולה על 9,000 ₪) וחלקו בביצוע העבודה היה נמוך מזה של המערער, ואולם חייבת, לטענת הסנגור, להיות הלימה בין העונשים ואין זה מתקבל על הדעת שהמדינה מבקשת להטיל על המערער עונש העולה פי 15 לעומת מה שקיבל שותפו לעבירה ולכן, יש להביא בחשבון, לטענת הסנגור, את הענישה שקיבל אחמד דיאב.

הסנגור הוסיף, שהמערער מאמין גם כיום בצדקתו ובחפותו, ולכן אין באפשרותו להביע חרטה, ובשל כך גם הודיע הסנגור לבית משפט קמא שהמערער איננו מעוניין לומר דבר לעניין העונש, ו"אומר שאני אמרתי הכל" (עמ' 421 לפרוט').

הסנגור ביקש עוד, שבית-משפט קמא ינקוט במידת הרחמים ולפחות יטיל עונש לפי הקצה הנמוך של המתחם, הואיל ואין למערער הרשעות קודמות ומדובר באדם נורמטיבי שתרם רבות (בשירותו הצבאי) למדינה, קיימת בעיה כלכלית קשה בביתו, ולמעשיו השלכות קשות על המשפחה. לכן עתר הסנגור לכך שבית-משפט קמא יסתפק בענישה על דרך עבודות שירות.

הסנגור הוסיף, שאם יוטל על המערער עונש של מאסר בפועל, המצב הכלכלי בביתו יהיה בלתי נסבל, הואיל והמערער הוא מקור הפרנסה היחיד של משפחתו, ולכן ביקש הסנגור שבית-משפט קמא ימנע מלהטיל קנס על המערער, או שיתפק בקנס סמלי נמוך.

יד. באשר לפיצוי ציין הסנגור, שמתנהל הליך אזרחי, שהמערער כלל לא התגונן בו, ואף טוען שלא קיבל זימון. כן טען הסנגור, שצפויים כנראה להתקבל אצל החברה אשר ניזוקה כספים כאלה ואחרים מן הביטחונות שאותם הצליחה המתלוננת (החברה) ליצר לעצמה בהליך האזרחי, באמצעות עיקולים, וכן משום שבהליך האזרחי נתבעים אנשים בעלי ממון רב, וחברה רצינית כמו מתכות טמרה. אם יינתן שם פסק-דין לטובת החברה, המתלוננת, יהיה ממי לגבות סכומי כסף גבוהים מאוד, ולכן השאלה מהו הנזק הסופי, לוט בערפל ולא זה המקום לקבוע פיצוי ואין מקום להעריך מה הנזק שנגרם, הואיל ומדובר בנתון שאיננו ידוע, ומכל מקום, החברה תוכל לדאוג לעצמה בהליך האזרחי.

עוד ביקש הסנגור, שאם יוטל על המערער קנס או פיצוי, יהיה מועד התשלום לאחר תקופת המאסר, ככל שהמערער יידון למאסר.

טו. בגזר הדין מיום 28.3.18 ציין בית-משפט קמא, שיש להתייחס למתחם ענישה אחד, הואיל וקיים קשר הדוק וברור בין כל האירועים נשוא כתב האישום, ולכן ראוי לקבוע מתחם ענישה הולם אחד, המביא בחשבון את מספר המקרים השונים ושאר הנסיבות.

בית-משפט קמא הוסיף, שלפי הכרעת-הדין הורשע המערער בריבוי עבירות, דהיינו 880 מקרי זיוף וקבלת דבר במרמה, לרבות עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע. בית-משפט קמא הוסיף, שכל אחת מפעולות המרמה שביצע המערער עומדת בפני עצמה, והייתה תוצאה של בחירה עצמאית בנקודת זמן שונה. בכל פעולה הושגה תמורה עבריינית שונה ומוגדרת שהוכתבה על פי נתוני המקרה הספציפי שעמדו בפני המערער.

טז. עוד הוסיף בית-משפט קמא, שהמערער היה יכול לחדול ממעשיו בכל רגע ורגע, ולהקטין את היקף המרמה. אמנם מדובר בקורבן אחד (החברה המתלוננת בה עבד המערער), ובעבירות רכוש, אך אין די בכך, על-מנת להגיע למסקנה שבפנינו מעשה אחד בלבד, אלא המדובר ב 880 מעשים שונים, כשבכל אחד ואחד, ניתן להעניש את המערער עד כדי תקרת העונש הקבועה בצד כל אחת מן העבירות בהן הורשע, במסגרת כל פעולה התנהגותית שכזו (שהיא 5 שנות מאסר).

הערכים המוגנים שנפגעו הם פגיעה בקניינו של המעביד, וכן באמון שנתן המעביד בעובדו - המערער. אמנם, לא יוחסה למערער עבירה של גניבה ממעביד (בשל סיבות שלא הובהרו), ואולם נוכח יחסי עובד-מעביד שבין הצדדים והעובדה שהמערער הופקד על עמדה רגישה ומשמעותית במקום העבודה, יש להשקיף על הערכים המוגנים ועל מידת הפגיעה בהם באספקלריה זו. העבירות מסוג זה, נושאות, כך קבע בית-משפט קמא, פן של כיעור, הואיל והמעביד הפקיד בידי המערער גישה חופשית לרכוש, לעיתים ללא פיקוח ממשי. מעילה באמון במצב זה, גורמת לפגיעה קשה במערכת היחסים שבין המעביד לעובדיו וביכולת התפקוד של המעביד. המערער פגע, לפי קביעת בית-משפט קמא, פגיעה ממשית וקשה בערכים המוגנים, נוכח היקף המרמה העצום והחריג.

יז. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, עמד בית-משפט קמא על כך שמעשיו של המערער, כללו תכנון קפדני ותחכום רב. המערער גילה פריצה במערך השקילה הממוחשב של החברה, ויצר שיטה שבאמצעותה הצליח להערים על תוכנת השקילה ולייחס למשאיות של מתכות טמרה משקל עודף ושקרי. לצורך כך, המערער יצר קשר עם הבעלים של מתכות טמרה ויחדיו הם תכננו, יזמו והוציאו לפועל שיטת מרמה מתוכננת היטב, במסגרתה הגיעו מדי יום, משאיות רבות של מתכות טמרה, הנושאות משקלים נמוכים יחסים, במטרה לזכות בתמורה כספית שאין הם זכאים לה.

משאיות המרמה הגיעו למפעל כשהן נושאות משקל נמוך יחסית (ואף נמוך מן הממוצע שלהן), הואיל וככל שמשקל המשאית נמוך יותר, כך סכום המרמה בכל שקילה גדול יותר (הואיל והן זוכות ממילא בתמורה הקשורה למשקלה של המשאית האחרת, ללא קשר למשקל שהן עצמן נושאות).

עוד קבע בית-משפט קמא, שחלקו של המערער בהליך המרמה והצלחתו היה מהותי, עד כדי עיקרי. למעשה המערער היה הגורם בלעדיו - אין. המערער היה עובד החברה והוא היה הגורם הפנימי, בידיו הייתה השליטה על הכלים והמסמכים של החברה והוא ניצל שליטה זו מדי-יום, במאות רבות של פעמים, זייף את מסמכיה של החברה, כך שיקנו משקל עודף ושקרי למתכות טמרה. כל מעשה זיוף ומרמה שכזה, הביא באופן מיידי להעברת

סכום כסף משמעותי לחשבונה של מתכות טמרה, שלא הייתה זכאית לו.

המערער ניצל את הגישה שהעניקה לו החברה (מעבידתו) לרכושה ואת האמון שנתנה בו ומעל בו באופן ציני. בית-משפט קמא הדגיש שהמערער יכול היה להפסיק את מעשי המרמה בכל רגע נתון, אך בחר שלא לעשות כן, אלא רק לאחר שתוכנת השקילה שודרגה (במקרה), והפרצה שמצא המערער נחסמה באופן ששיטת המרמה לא התאפשרה עוד.

הנזק שנגרם לחברה עצום בכל קנה-מידה, שכן עקב מעשיו של המערער, הוצא מן החברה במרמה סכום עתק של 8.4 מיליון ₪.

בית-משפט קמא הוסיף, שאירוע המרמה גרם לחברה נזקי משנה על דרך של פגיעה במוניטין (באופן זמני) ופגיעות נוספות שתוארו בידי מנכ"ל החברה בבית-המשפט.

יח. בית-משפט קמא הוסיף, שהמערער הכחיש במהלך ניהול המשפט את ביצוע העבירות, וממילא גם לא העיד על הסיבות שהביאו אותו לבצע את המעשים. ואולם, בשים לב למהות העבירה והודאתו של המערער בפני החוקר הפרטי (הודאה שבית-משפט קמא קיבל כמהימנה), ניתן לקבוע שהמניע הוא תאוות-בצע ורצון להתעשרות מהירה, גם במחיר של פגיעה קשה בחברה - מעבידתו.

בית-משפט קמא ציין, שלא עלה בידי המדינה להוכיח שהמערער קיבל לידי סכומי כסף העולים על אלה בהם הודה בפני החוקר הפרטי, משמע, סך שנע בין 160,000 ₪ עד 240,000 ₪ (לפי סעיף 182 של הכרעת הדין).

בית-משפט קמא הוסיף, שלצורך הרשעתו של המערער, לא הייתה חשיבות לשאלה - מי מבין השותפים לעבירה קיבל לידי את התמורה של 8.4 מיליון ₪ או את חלקה ומכאן, ההשפעה המוגבלת, כך ציין בית-משפט קמא, של השאלה: מהו הסכום שקיבל המערער בתמורה למעשיו הרעים? סעיף 40ט של חוק העונשין, איננו מאזכר נסיבות שעניינן מידת הרווח שצמח למערער עקב העבירה, אלא הדגש הוא על מידת הנזק שגרמה התנהגותו או שהייתה צפויה לגרום. יחד עם זאת, מציין בית-משפט קמא, שלעיתים יהיה נכון להביא נתון זה בחשבון, לצורך קביעת המתחם.

במקרה שבפנינו, כך העיר בית-משפט קמא, לא עשה המערער את מעשיו בשל אלטרואיזם וחלקו בביצוע העבירה איננו שולי אלא מהותי ועיקרי. לכן, המשמעות הנובעת מן הסכום שקיבל המערער לכיסו מוגבלת, ואיננה מאפילה על גובה הנזק העצום שגרם למעבידתו. מכל מקום, סכום של כ- 200,000 ₪ איננו נמוך כלל, גם אם ביחס לכלל הנזק שנגרם, הוא אכן נמוך.

יט. בית-משפט קמא הוסיף, בהפנותו לע"פ 7075/03 אלון נ' מדינת ישראל (2.8.06), שהקביעה בפסק הדין בעניין אלון התבססה, שם, על שתי הנחות: האחת, שהנאשמת באותו מקרה שלטה בכספים מיד עם גניבתם והשנייה, שדרכם של עבריינים לחלוק בשלל, בדרך זו או אחרת, שאיננה ידועה למאשימה. לכן, ברי שהנאשמת בעניין אלון, נדרשה להוכיח שהעבירה את כל כספי הגניבה למישהו אחר, דבר הנוגד את ניסיון החיים ואת השכל הישר.

במקרה שבפנינו, כך קבע בית משפט קמא, עברו הכספים ישירות מן החברה אל החשבון של מתכות טמרה, ומכאן שהשליטה הייתה דווקא בידי מתכות טמרה. יחד עם זאת, בענייננו, מתקיימת הנחת המוצא ההגיונית שעבריינים יחלקו בשלל, בחלוקה זו או אחרת, שאיננה ידועה למאשימה. לכן, אם רצה המערער להראות שהוא ביצע את מעילת הענק עבור "ניד עדשים", היה עליו לשכנע שכך היה, שכן הראיות בנקודה זו, מצויות לרוב בידיעת העבריינים בלבד, ללא הותרת רישומים בנושא.

כ. בית-משפט קמא קבע, שאם ביקש המערער להראות שהוא לא זכה לנתח גדול מן השלל הרב שנטל במרמה מן החברה, היה עליו להוכיח זאת ברמה של מאזן הסתברויות. הסכום שהועבר למערער עדיין איננו ידוע, למעט הסכום שהוא הודה בו בפני החוקר, ולגביו נקבע שהוא הוכח כנדרש.

בית משפט קמא הוסיף, שלצד קביעה זו, קיימת הנחה המבוססת על השכל הישר וניסיון החיים שדרכם של עבריינים לחלוק בשלל בדרך זו או אחרת.

מי שרוצה להוכיח שחלוקה זו מהווה לגביו נסיבה מקלה, חייב לשכנע את בית-המשפט, כפי שנדרש בסעיף 40ג של חוק העונשין, ובהעדר הוכחה כזו, הנחת המוצא היא שקיימת חלוקה כלשהיא, שאיננה ידועה, בכספי הגניבה, ואין בכך משום נסיבה מקלה.

לסיכום הדברים ציין בית-משפט קמא, ששאלת חלוקת השלל בין המערער לשותפיו איננה משנה מהותית את חלקו העיקרי והמהותי בביצוע העבירות ואת הנזק שגרמו מעשיו. גם הסכום שהמערער הודה בקבלתו הוא משמעותי, ואין לומר שעלה בידו להוכיח שקיימת נסיבה מקלה כלשהיא, בנושא זה, יהא הסכום שקיבל לידיו אשר יהיה.

כא. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית-משפט קמא, שמדובר בענייננו, בהונאת ענק ובסכום עתק. בית-משפט קמא מפנה לפסיקה במקרים דומים בהוסיפו, שיש לראות כל מקרה לפי נסיבותיו, וקשה למצוא מקרים זהים בכל הנסיבות הרלבנטיות לצורך קביעת העונש, שכן כל מקרה, תלוי בסכום המרמה, מידת הקרבה שבין הצדדים, התנהגות הנאשם, ונסיבותיו האישיות.

לאחר שסקר את הפסיקה הרלבנטית, קבע בית-משפט קמא, שמתחם הענישה ההולם את העבירות נשוא הדיון (אירוע אחד רב-מעשים) נע בין 4 שנות מאסר בפועל ועד 8 שנות מאסר בפועל, לצד קנס

משמעותי.

כב. בית-משפט קמא הוסיף, שאיש מן הצדדים, לא טען לחריגה ממתחם הענישה ואין נסיבות שיהא בהן כדי להצדיק חריגה מן המתחם לקולא או לחומרא. אמנם, עברו הפלילי של המערער נקי, אך אין טענה שהוא השתקם או שקיימים סיכויים ממשיים לשיקום. מכל מקום, לא זה המקרה להעדיף את שיקולי השיקום על פני שיקולי ההלימה וזאת נוכח חומרת העבירה, היקפה העצום וחלקו המשמעותי של המערער בביצועה.

עוד ציין בית-משפט קמא, כי הביא בחשבון את עברו הפלילי הנקי של המערער, את גילו, שירותו הצבאי, ומצבו הכלכלי והמשפחתי, וכן הביא בחשבון גם את השפעת עונש המאסר על המערער ובני משפחתו, כשברור שעונש כזה יגרום פגיעה קשה למערער ולבני משפחתו, לרבות ילדיו הקטינים. בית-משפט קמא גם הביא בחשבון שמאז ביצוע המעשים חלפו כ-5 שנים, וכתב האישום הוגש כשנתיים ומחצה לאחר חשיפת העבירות, ובשיהוי לא מבוטל.

מאידך גיסא, הביא בית-משפט קמא בחשבון שהמערער לא השיב עד היום דבר מכספי המרמה לחברה המתלוננת, וכן שהמערער לא נטל אחריות על מעשיו במהלך משפטו. אמנם אין לזקוף לחובת המערער את העובדה שכפר בעובדות כתב האישום, אך מנגד אין המערער זכאי להקלה השמורה לאלה המקבלים אחריות על מעשיהם, ואף חוסכים את ניהול ההליך המשפטי.

למרות האמור לעיל, הביא בית-משפט קמא בחשבון לקולא את שיתוף הפעולה של המערער עם החוקר הפרטי. אמנם במהלך המשפט התכחש המערער להודאתו בפני החוקר הפרטי, ואולם בית-משפט קמא קבע, שמדובר בהודאה קבילה ואמינה, והיא שימשה להרשעתו של המערער. לכן, זכאי המערער להיחשב כמי ששיתף פעולה עם מעבידתו (המתלוננת), וגילה לה את שיטת המרמה, וביקש בכך להכות על חטא ולהקטין את היקף הנזקים.

בית-משפט קמא גם הביא בחשבון, שהמערער עשה מאמצים, אם כי מוגבלים מאד, להביא לתיקון תוצאות העבירה, והכוונה היא לשיתוף הפעולה החלקי בתחילת ההליך עם החוקר הפרטי (מר קטן) בניסיון לקבל הודאה ממעורבים אחרים.

כג. נוכח כל האמור, סבר בית-משפט קמא שעונשו של המערער אמור להיות קרוב יחסית לגבול התחתון של מתחם הענישה, אם כי לא ממש בגבול התחתון.

מי שהיה סניגורו של המערער בבית-משפט קמא, ביקש לגזור גזירה שווה מן העונש שהוטל על הנהג אחמד דיאב לעניינו של המערער, ואולם טענה זו נדחתה על-ידי בית-משפט קמא שסבר, שאין ללמוד מעונש זה דבר לעניינו, והסביר, שדיאב הורשע במספר מצומצם של עבירות שביצע על פני תקופה קצרה של חמישה שבועות,

ובמסגרתן נהג מספר פעמים במשאית של מתכות טמרה, בידעו שהמערער יבצע מעשי מרמה ביחס למשקלה של משאית זו. דיאב, כך צין בית-משפט קמא, היה עובד שכיר של מתכות טמרה, וחלקו הסתכם בנהיגה במשאית בידעו על פעולות המערער ומעבידתו (מתכות טמרה). מעשיו של דיאב היו מצומצמים מאד מבחינה מספרית, והנזק הכספי שגרם היה מצומצם בהתאם. דיאב גם לא ביצע פעולה ייחודית, כפי שביצע המערער, ולא ניתן להשוות את חומרת מעשיו של המערער והיקפם לאלה של דיאב. לכן, אין ללמוד על עונשו הראוי של המערער מזה שהוטל על דיאב, הואיל ומדובר במעשים שונים, בדרגות חומרה שונות, ובהיקפים שונים.

כד. בסיכום דבריו, הגיע בית-משפט קמא למסקנה, שיש להטיל על המערער עונש ממשי שישקף את חומרת מעשיו, דהיינו, עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית, וכן קנס משמעותי, הואיל ומדובר על עבירות כלכליות שראוי להטיל בגינן ענישה כלכלית.

בית-משפט קמא דחה את טענת ההגנה שעתרה להטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, הואיל ועונש זה, כך קבע בית-משפט קמא, במשכו ובדרך ריצוי, אינו מבטא נכונה את שיקולי הענישה הנדרשים, ואף אינו מצוי בגדרי מתחם הענישה שנקבע. המערער, כך צין בית-משפט קמא, פעל במשך ארבעה חודשים באופן שיטתי לרמות את המתלוננת ולהוציא ממנה כספים במרמה, הוא גם זייף תוצאות מחשב ומסמכים, ועל פעולות אלה חזר מאות פעמים. המערער גרם למתלוננת נזק משמעותי, הן כספית והן תדמיתית, וסכום המרמה הכולל הוא מעל 8 מיליון ₪, ולכן ראוי המערער לעונש משמעותי המשקף את חומרת המעשים.

לעניין זה הפנה בית-משפט קמא ל-ע"פ 5668/13 **ערן מזרחי נ' מדינת ישראל** (17.3.16), שם נקבע כי: **"המסר צריך איפוא להיות ברור: יידע כל המבקש לעשות מלאכתו רמייה, כי אף שה'תשואה' גבוהה, הסיכון והמחיר גבוהים כפלים."**

כה. בכל הנוגע לפיצוי, קבע בית-משפט קמא כי התוצאה הנכונה היא הטלת פיצוי בגבולות הסכום המירבי לעבירה אחת, תוך שזכויות המתלוננת (שאף הגישה תביעה אזרחית נגד המעורבים ופעלה להטלת עיקולים) אינן נפגעות כלל ועיקר, והאינטרס הציבורי, כמו-גם זכויות המערער, אף הן לא יינזקו.

על יסוד כל האמור לעיל, הטיל בית-משפט קמא על המערער את העונשים שפירטנו בפתח דברינו.

כו. המערער מיאן להשלים עם פסק-דינו של בית-משפט קמא, וביום 30.4.18 הגיש את ערעורו המונח בפנינו, הן על הכרעת-הדין והן על גזר-הדין. ביצוע עונש המאסר בפועל - מעוכב.

באשר לגזר-הדין, נטען בערעור שגזר-הדין, החמור מאד, הוא תוצאה של סכום המרמה הגבוה מאד.

נטען בערעור, שנפלה טעות בולטת בגזר-דינו של בית-משפט קמא נוכח הסתירה בין האמור בסעיפים

180-181 של הכרעת-הדין לעומת סעיף 19(ה) של גזר-הדין.

על-מנת להבין ולהבהיר טענה זו שבערעור, עלינו לחזור ולעיין בסעיפים 180-182 של הכרעת-הדין מחד גיסא, ובסעיף 19(ה) של גזר-הדין מאידך גיסא, ולצורך זה נרחיב מעט בפירוט הדברים.

בסעיף 180 של הכרעת-הדין, העיר בית-משפט קמא, כי בכתב האישום צוין, שהמערער חלק בכספי המרמה עם הבעלים של מתכות טמרה (מחמוד וגאנם), ואולם, כך ציין שם בית-משפט קמא, לא הובאה כל ראיה שיש בה כדי לתמוך במסקנה זו. אמנם, הוכחה שותפות בין המערער לבין הבעלים של מתכות טמרה במובן של צדדים לעבירה, אך לא הובאה כל ראיה שממנה ניתן להסיק, שהמערער חלק עם מחמוד וגאנם בסכומי המרמה.

הסכומים שולמו על-ידי המתלוננת ישירות לחשבון הבנק של מתכות טמרה, לא הוכח שלמערער הייתה גישה לחשבון זה, ולא הוכח שהוא קיבל סכומים אלה בפועל לידיו. אמנם, נהג המשאית פאסל תפאל העיד בפני החוקר הפרטי (מר קטן), שהוא העביר למערער סכומים של 500,000 ₪ - 600,000 ₪, ואולם, בית-משפט קמא קבע, שלא ניתן לבסס על עדותו של תפאל ממצא מרשיע ברמה הנדרשת. נוכח האמור, קבע בית-משפט קמא (בסעיף 182 של הכרעת-הדין), שנותרת גרסתו של המערער, לפיה הוא היה מקבל סכום של 10,000-15,000 ₪ בשבוע במזומן, וסכום זה הושפע מן הכמות העודפת שהוא רשם על-שם מתכות טמרה. לעתים קיבל 10,000 או 15,000 ₪ בשבוע, ופעם אחת קיבל 20,000 ₪. תקופת המרמה נמשכה כארבעה חודשים, ובמשך תקופה זו קיבל המערער את הסכומים שפירט בכל שבוע ושבוע ובהתאם לכך, כך קבע בית-משפט קמא, יש לחשב את סכומי הכסף שהוכח כי המערער קיבל בפועל.

לעומת זאת, בסעיף 19(ה) של גזר-הדין דחה בית-משפט קמא את טענתו של הסנגור לפיה יש לגזור את דינו של המערער בשים לב לרווח הכספי שהפיק המערער בהתאם לאמור בסעיף 182 של הכרעת-הדין (משמע, סדר גודל של בין 160,000 ₪ עד 240,000 ₪).

בהמשך דבריו, בפסקה 19(ה) של גזר-הדין (עמ' 9-12 של גזר-הדין) ציין בית-משפט קמא, ש"הדבר" שהתקבל במרמה הוא סכום של 8.4 מיליון ₪, וזהו סכום הנזק שנגרם כתוצאה מן המעשים נשוא כתב האישום.

בית-משפט קמא הביע את דעתו בגזר-הדין, שלצורך הרשעה אין חשיבות לשאלה מי מבין השותפים לעבירה קיבל לידיו את התמורה או את חלקה, ומכאן ההשפעה המוגבלת של השאלה מהו הסכום שקיבל המערער לכיסו בתמורה למעשיו הרעים.

עוד הוסיף בית-משפט קמא, שהמערער לא עשה את מעשיו בשל אלטרואיזם, וחלקו בביצוע העבירה אינו שולי, אלא מהותי ועיקרי. לכן, הסכום של 200,000 ₪ שקיבל המערער לידיו כרווח אינו מאפיל על גובה הנזק העצום שגרם המערער למעבידתו - המתלוננת, ומכל מקום גם סכום של כ-200,000 ₪ אינו נמוך, גם אם ביחס לנזק שנגרם הוא אכן נמוך.

עוד קבע בית-משפט קמא, כי בענייננו מתקיימת הנחת המוצא ההגיונית, לפיה עבריינים יחלקו בשלל, בחלוקה זו או אחרת שאיננה ידועה למאשימה. נוכח הנחת מוצא זו, אם מבקש נאשם להראות שהוא ביצע את מעילת הענק עבור "נזיד עדשים", עליו הנטל לשכנע שכך היה. עצם העובדה שבהכרעת-הדין נקבע, שהמדינה לא הצליחה להוכיח שהמערער קיבל לידיו מעבר לסכומים בהם הודה בפני החוקר הפרטי, אין בה כדי להחליף את הדרישה הקבועה בחוק, ולפיה על הנאשם רובץ הנטל להוכיח נסיבה מקלה, מה גם שראיות בנושא חלוקת השלל בין עבריינים תהינה, מטבע הדברים, בידיעת העבריינים בלבד, ללא הותרת רישומים בנושא, ועל המערער היה להוכיח זאת ברמה של מאזן ההסתברויות.

בית-משפט קמא היה ער בגזר-דינו לקביעות אשר קבע במסגרת הכרעת-הדין, והסביר שהאמור בגזר-דינו אינו שולל את הקביעות שבהכרעת-הדין, הואיל ומה שנכתב בהכרעת-הדין לא נאמר בזיקה לדיון בדבר התקיימות נסיבה מקלה לעונש, אלא בהקשר ליכולתה של המאשימה להוכיח עובדות ברורות. הסכום שהועבר למערער עדיין איננו ידוע, למעט הסכום שבו הודה המערער בפני החוקר הפרטי. לצד קביעה זו, ניצבת גם הנחה הנסמכת על השכל הישר וניסיון החיים, ולפיה דרכם של עבריינים לחלוק בשלל בדרך זו או אחרת, ומי שמבקש להוכיח שחלוקה זו מהווה לגביו נסיבה מקלה, עליו לשכנע בכך את בית-המשפט. בהעדר הוכחה כזו, הנחת המוצא היא שנעשתה חלוקה כל שהיא בין השותפים לעבירה, באופן שאיננו ידוע למאשימה, ואין בכך משום נסיבה מקלה.

לבסוף, ציין בית-משפט קמא, ששאלת חלוקת השלל בין המערער לשותפיו אינה משנה משמעותית את חלקו העיקרי והמהותי בביצוע העבירה ואת הנזק שגרמו מעשיו. גם הסכום שהמערער הודה בקבלתו הוא משמעותי, ומעבר לכך הוא לא הוכיח שקיימת נסיבה מקלה כל שהיא בנושא זה, יהא הסכום שקיבל אשר יהא.

עד כאן תמצית דבריו של בית משפט קמא בסעיפים 180-182 של הכרעת הדין, ובסעיף 19(ה) של גזר הדין.

כז. בהתייחס לדבריו הנ"ל של בית משפט קמא, נטען בערעור, שהואיל ונקבע, שהמערער קיבל בפועל לידיו סכום של 200,000 ₪, מתוך הסך הכולל של המרמה המיוחסת המסתכמת ב-8.4 מיליון ₪, היה על בית-משפט קמא לקבל כפשוטה את קביעתו שלו הברורה והחד-משמעית, כפי שמופיעה בסעיף 181 של הכרעת-הדין. הטרוניה בערעור היא שבעמ' 10-12 של גזר-הדין "**נסחף**" בית-משפט קמא לדיון משפטי הסותר את קביעתו שבהכרעת-הדין. נטען בערעור, כי זהו דיון מגמתי שנועד כדי למנוע מן המערער את צדקת הטיעון לנסיבה מקלה לעונש, וכדי להצדיק ענישה מאד מחמירה, כפי שהטיל בית-משפט קמא על המערער בתיק זה.

נטען עוד, שקשה מאד לקבל את קביעת בית-משפט קמא בגזר-דינו כי היה על המערער להוכיח בטיעונו לעונש שלא הגיעו כספים נוספים לכיסו (מעבר לסכום של 200,000 ₪), לאחר שבית-משפט קמא עצמו קבע זאת בהכרעת-הדין.

כח. נטען בערעור, כי שגה בית-משפט קמא כשלא הביא בחשבון בגדר שיקוליו לעונש, כי בכל הנוגע

לעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, חלקו של המערער בביצוע העבירות הוא קטן ושולי, והסכום שקיבל לידיו היה קטן ושולי יחסית.

עוד נטען, כי שגה בית-משפט קמא כשהשווה את המקרה נשוא הדיון לענישה במקרים אחרים (כמפורט בסעיף 21 של גזר-הדין), כשבאותם מקרים חלקם של הנאשמים היה אדיר, עיקרי, ואף בלעדי, בקבלת הדבר במרמה ובשלשול כספי עתק במיליונים לכיסם שלהם, שלא כבמקרה שבפנינו.

כט. עוד נטען בערעור, שבית-משפט קמא לא הביא בחשבון לקולא במידה מספקת את עברו הנקי לחלוטין של המערער ושירותו הצבאי הקרבי, כולל במילואים, וכן לא הביא בחשבון נכונה לקולא את העובדה שהאירועים נשוא כתב האישום התרחשו כחמש שנים קודם לגזר-הדין, לרבות העובדה שכתב האישום הוגש כשנתיים ומחצה לאחר האירועים, הגם שבית-משפט קמא ציין בעצמו כי מדובר בשיהוי שאיננו מבוטל.

עוד נטען בערעור, שהרף התחתון של מתחם הענישה, אשר נקבע, הוא גבוה מן הראוי למקרה זה, ומכל מקום צריך היה לקבוע את עונשו של המערער בגבול התחתון של המתחם.

ל. בדיון שהתקיים בפנינו ביום 24.5.18 קיבל סנגורו הנוכחי של המערער, עו"ד אבי אמר, את הצעתנו לחזור בו מן הערעור על הכרעת-הדין, ולהתמקד בטיעונו הן בגזר-הדין, והן בשאלה האם ראוי בנסיבות העניין להורות על הזמנת תסקיר של שירות המבחן. המערער אישר בפנינו: **"שמעתי, הבנתי את הדברים, והאמור לעיל מקובל עלי"** (עמ' 5 לפרוט').

הסנגור ציין בפנינו, שהמערער הוא בוגר שירות קרבי, מבצע שירות מילואים, נטל אחריות רחבה על מעשיו כבר בתחילת התהליך, ושיתף פעולה באופן מלא. נטען על ידי הסנגור, שהמערער היה מאוים, מה שגם הכתיב, חלקית לפחות, את קו ההגנה המסוים בו נקט. לנוכח כל אלה ביקש הסנגור, כי נורה על הזמנת תסקיר שירות המבחן על-מנת לקבל התרשמות בלתי-אמצעית מן המערער. עד כאן תמצית טענות הסנגור.

לא. ב"כ המדינה הודיעה, שהיא מתנגדת בכל תוקף להפנייתו של המערער לשירות המבחן, וציינה, שבקשה כזו כלל לא עלתה בפני בית-משפט קמא, שעה שהדלת הייתה פתוחה לכך, ומכל מקום היא אינה רואה במה יסייע התסקיר.

עוד טענה ב"כ המדינה, שהיא חולקת, בין היתר, על טענתו של הסנגור כאילו שיתף המערער פעולה באופן מלא, וציינה, כי המערער זומן בשעתו לשיחה ראשונה עם החוקר הפרטי (מר קטן), ושם מסר הודאה, וכן כתב מכתב, אך כבר למחרת חדל מלשתף פעולה. אמנם, התקיימה פגישה בעכו, אך מעבר לכך דבר לא קרה, ובחקירה המשטרתית כפר המערער בכל ולא שיתף פעולה, אף לא בפני בית-משפט קמא, ולכן אין זה נכון לטעון כאילו שיתף המערער פעולה עם הרשויות.

בתשובה לשאלתנו, אישרה ב"כ המדינה, שלשיחה שהתקיימה בין המערער לבין החוקר הפרטי הייתה בהחלט תרומה בחשיפת האמת, הואיל ובשיחה זו למד החוקר הפרטי את שיטת המרמה וכיצד בוצעה, ואולם נוכח העובדה שבהמשך הדברים התכחש המערער לשיחה, וטען שדבריו אינם נכונים והושגו באיומים, לא ניתן לטעון כיום כי מדובר היה בשיתוף פעולה.

לב. על יסוד האמור לעיל נתנו ביום 24.5.18 פסק-דין חלקי, שבו הורינו על דחיית הערעור על הכרעת הדין, זאת לאחר שהמערער והסנגור קיבלו את המלצתנו למשוך את הערעור על הכרעת-הדין. הוספנו, שקיימת הצדקה לקבל תסקיר של שירות המבחן על-מנת להבהיר את כל הנתונים הרלוונטיים בכל הנוגע לגזר-הדין, ולפיכך הורינו על הזמנת תסקיר.

לג. מעיון בתסקיר מיום 27.8.18, עולה, כי המערער (יליד 1980) נשוי ואב ל-3 ילדים בגילאי 4-10, ועובד מזה 4 שנים כמנהל עבודה באחד ממפעלי התעשייה. מעיון בהמלצת מנהלת משאבי אנוש שבמפעל (מיום 23.7.18), עולה, כי המערער הוא **"עובד נאמן, חרוץ, מסור ואחראי אשר מבצע כל מטלה המוטלת עליו על הצד הטוב ביותר"**.

למערער תעודת בגרות חלקית, שירת שירות מלא בצה"ל כצלף בחטיבת "כפיר", ומסר שהוא נהנה משירותו הצבאי, והוא משרת באופן פעיל בשירות מילואים. במפעל שבו עובד המערער כיום כמנהל עבודה, הוא עבד בעבר במשך 6 שנים, אך משנוכח לדעת שמשכורתו אינה מספקת מבחינה כלכלית, החל לעבוד כעצמאי בתחום הגינון ואהב את העבודה, אך ניהול כלכלי כושל וקושי לעמוד בתשלום לספקים הביא אותו לחובות כלכליים גבוהים. לאחר כשנתיים הפסיק את עבודתו כגנן ובשנת 2012 התקבל לעבודה במפעל של המתלוננת. במשך חמישה חודשים עבד במטחנת הרכבים, אך בהמשך החל לעבוד בתפקיד שוקל, האחראי על שקילת הגרוטאות, וזאת עד לביצוע העבירות נשוא הדיון. לטענתו, עבד במפעל של המתלוננת למעלה משנה וכיום הוא עובד, כמצוין כבר לעיל, כמנהל עבודה במפעל בו כבר עבד בעברו.

המערער הסביר לשירות המבחן שבכל חייו הבוגרים, מאז גיל 22, הוא עבד כדי לפרנס בכבוד את עצמו ואת משפחתו, אך יחד עם זאת הוא תיאר מצוקה כלכלית קשה, ובין היתר חובות לגופים שונים כגון בנקים.

אין הרשעות קודמות לחובת המערער.

לד. באשר לאירועים נשוא הדיון, הודה המערער בפני שירות המבחן ונטל אחריות על ביצוע העבירות, אך נטה לצמצם את היוזמה לביצוע. המערער מסביר את ביצוע העבירות על רקע מצבו הכלכלי הירוד, כשהוא חווה חוסר אונים וייאוש ממצבו זה, ולכן הגיע לכדי ביצוע העבירות כאמצעי להשגת כסף קל. לטענתו, ביצע עבירות אלה על-פני תקופה של כארבעה חודשים, ובמהלך תקופה זו קיבל לידי סכום של 200,000 ₪.

המערער שלל בפני שירות המבחן קיומם של קשרים מושרשים עם גורמים שוליים במהלך חייו, וכן שלל מעורבות בשוק האפור.

המערער הביע בפני שירות המבחן הבנה באשר לפסול שבהתנהגותו, ובשלב זה הוא מגלה הפנמה של חומרת מעשיו, לרבות הבנה לפגיעה שנגרמה לאחרים עקב מעשיו, וכמו-כן מבטא חרטה ובושה על מעשיו.

לפי התרשמות שירות המבחן, ניכר כי ההליך המשפטי המתנהל כנגד המערער, מהווה עבורו הרתעה ממשית, בין היתר על רקע דאגתו כיום להשלכות השליליות על ילדיו ומשפחתו המורחבת עקב מעשיו והתנהגותו.

בשיחה עם שירות המבחן תיאר המערער את מעצרו כטראומה עבורו ועבור בני משפחתו, וכן טען, שהוא הודה מן הרגע הראשון במעשיו, אך יחד עם זאת טען, שהסכום המופיע בכתב האישום המתוקן אינו מייצג את הסכום שקיבל לידי כתוצאה ממעשיו.

המערער הביע תחושת חרדה מפני ההשלכות הצפויות של מעשיו, שכן הוא עלול לרצות את עונשו בדרך של מאסר בפועל, דבר שיביא לרגסיה במצבו הנפשי והרגשי ועלול להעצים את החובות בהם הוא נתון.

המערער אף ציין, שלפני מספר שנים הגיע להסדר בהוצאה לפועל להחזר חלק מחובותיו, כשבכל חודש מופרש סכום כסף ממשכורתו להחזר חובותיו, ואילו סכום קטן יחסית נכנס לחשבון הבנק לניהול שוטף של הבית.

לה. שירות המבחן מציין, כי ההתרשמות מן המפגש עם המערער היא שמדובר באדם אכפתי המגלה הערכה ודאגה לילדיו ומשפחתו. הוא בעל תפקוד יציב בתחומי חייו השונים, כגון משפחה, זוגיות ותעסוקה, ומצליח לשמור על תקינות מצבו, בדרך כלל. מדובר, כך כותב שירות המבחן, באדם פשוט, שלאורך השנים מעוניין לבסס אורח חיים תקין, למרות הקשיים שהוא נתקל בהם.

במפגש הנוכחי עם המערער, התרשם שירות המבחן, שקיים פער בין עמדותיו לגבי העדר כוונה למעורבות פלילית ורצון לבסס אורח חיים תקין, לבין המעשים העולים מכתב האישום המתוקן.

שירות המבחן מציין, כי הוא מבין את ביצוע העבירות על רקע רצונו של המערער להגן על מצבו ועל מצב משפחתו, מבלי שהוא ייחס משמעות מספקת להשלכות מעשיו, כמו גם לסיכון ולחומרה הטמונים בהם.

לדעת שירות המבחן, ניכר שקיים אצל המערער זיהוי ראשוני לכשלו וקשייו. המערער מביע נכונות להעמיק את הבירור אודות מהלך חייו, עמדותיו, ותפיסותיו האישיות וההתנהגותיות שהובילו אותו לאירועים הנדונים, וכן קיימת נכונות מצדו לבחון את התנהלותו בזמן ביצוע העבירות באופן ביקורתי, וזאת במסגרת קשר טיפולי עם שירות המבחן הממוקד בזיהוי מצבי דחק, וביסוס כלים חלופיים תקינים להתמודדות ולתגובה עם מצבי משבר בחייו.

שירות המבחן התרשם, שההליך הפלילי, שכתוצאה ממנו חווה המערער בושה, לצד חשש מאימת הדין, מהווה גורם מרתיע עבור המערער וממתן את הסיכון להישנות התנהגות עוברת-חוק מצדו.

קיים צורך, כך קבע שירות המבחן, בהתערבות טיפולית שתסייע למערער לבחון את העומד בבסיס ביצוע העבירות מעבר למצוקה כלכלית.

שירות המבחן הגיע למסקנה לפיה יש להעדיף במקרה זה את האפיק השיקומי, ולנצל את ההליך הפלילי הנוכחי לצורך מינופו של האפיק השיקומי, כל-זאת מבלי להתעלם מחומרת העבירות, וזאת בשים לב להערכת שירות המבחן כי התערבות טיפולית במסגרת שירות המבחן, כשירות סמכותי לעוברי-חוק, ובמסגרת קבוצה ייעודית בהתאם לצרכי המערער, עשויה להוביל להפחתת הסיכון להישנות התנהגות עוברת-חוק מצד המערער.

לכן, המליץ שירות המבחן להימנע ממיצוי הדין עם המערער, ומציע להעמידו בצו מבחן למשך שנה ומחצה, כשבמהלך תקופה זו ישתלב המערער בקבוצה טיפולית במסגרת שירות המבחן, כגורם מפחית סיכון להישנות התנהגות עוברת-חוק מצדו.

בצד כל אלה, מציע שירות המבחן להטיל על המערער ענישה מוחשית כספית, וכן בדרך של עבודות שירות, לשם הגברת הבנתו של המערער את חומרת מעשיו, לצד ענישה צופה פני-עתיד כתקופת מאסר על-תנאי, כגורם הרתעתי.

ככל שבית-המשפט ייאות לאפשר למערער למצות את ההליך הטיפולי, ומאחר וקבוצה טיפולית המתאימה לצרכיו של המערער תיפתח רק אחרי חגי תשרי, ממליץ שירות המבחן לשקול את דחיית מתן ההחלטה בערעור עד חודש ינואר 2019.

ל. בישיבת בית-המשפט שהתקיימה בפנינו ביום 13.9.18, שמענו את טיעוני סנגורו של המערער לעניין העונש, בשים לב לתסקיר שירות המבחן. לדברי הסנגור, העובדה שמצויים אנו כחמש שנים ומחצה לאחר האירועים נשוא כתב האישום, באה לידי ביטוי בצורה ראויה בתסקיר, כמו-גם העובדה שכתב האישום הוגש כשנתיים ומחצה אחרי האירועים.

עוד נטען, שבתסקיר גם באה לידי ביטוי הודאתו המפורשת של המערער, שהוא אכן קיבל את הסכום של 200,000 ₪, והודה שהרווח שלו בעבירות בהן הורשע הסתכם ב-200,000 ₪.

הסנגור גם הצביע על סעיף 181 להכרעת-הדין, שם קבע בית-משפט קמא באופן מפורש, שמדובר בגניבה של 200,000 ₪, ואילו בגזר-הדין התפתח מעין דיון תיאורטי, ונראה כי בית-משפט קמא בחר להרשיע את המערער בכל ה-8.4 מיליון ₪, והתחושה היא כאילו סכום זה יוחס למערער.

עוד עמד הסנגור על כך, כי אין למערער עבר פלילי כלל, הוא שירת שירות צבאי איכותי כצלף בחטיבת "כפיר", ומבצע שירות מילואים איכותי, ולמעט הפרשה נשוא כתב האישום, אין לו הסתבכויות כל שהן. ההסתבכויות הספציפיות נשוא כתב האישום הוסברה לשירות המבחן ברצונו של המערער להחזיר את חובותיו, אשר גם כיום יש כנגדו צו תשלומים בלשכת ההוצאה-לפועל.

הסנגור ציין בתשובה לשאלתנו, שנכון להיום הפיצוי שהוטל על המערער טרם שולם, אם-כי המערער מעוניין לשלם את הסכום, והוא עובד גם כיום בעבודה מסודרת ואיננו מתנער מחובותיו.

בדעתו של המערער לשלם הן את הפיצוי והן את הקנס, וערעורו מתמקד אך-ורק בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו.

לז. לטענת הסנגור, לא עלה בידו למצוא גזר-דין שבו הוטל עונש דומה, כפי שהוטל על המערער, כשמדובר בגניבה בסכום של 200,000 ₪, ובוודאי שלא ניתן למצוא עונש דומה בשים לב לנסיבות האישיות של המערער, שהוא אב ל-3 ילדים קטינים.

הסנגור איננו כופר בכך שהפגיעה שנגרמה למפעל היא קשה, אך בכל הנוגע למערער, הוא מוכן, ככל שתתקבל עמדת שירות המבחן והמשך הדיון יידחה לחודש ינואר 2019, שהקנס והפיצוי ייפרשו באופן מידתי לתקופה של מספר חודשים על-מנת שהמערער יוכל לשלם את הסכומים בהם חויב.

בכל הנוגע לאלמנט ההרתעה האישי, טוען הסנגור, כי הדבר בא לידי ביטוי, כפי שגם צוין בתסקיר, בתקופה של כחמש שנים ומחצה שחלפה מאז האירועים, כשבמהלך תקופה זו, עברו על המערער החקירות במשטרה, המעצר, החקירות על-ידי החוקר הפרטי, וההליך המשפטי, כל אלה מהווים גורם הרתעתי משמעותי מאד עבור המערער.

עוד הדגיש הסנגור, שחלקו של המערער קטן יותר מחלקם של המעורבים האחרים בתיק, והדבר עולה, הן מכתב האישום והן מהכרעת-הדין.

מכאן, בקשתו של הסנגור לאפשר קיום דיון נוסף בינואר 2019, לאחר שהמערער יתחיל טיפול שיקומי. מדובר, כך טען הסנגור, במקרה שבו יש לתת למערער כלים כדי לדעת איך להתמודד עם קשיים עתידיים. המערער מנסה בכל כוחו ללמוד לשקם את חייו, ועונש המאסר לא ייתן נופך שיקומי.

הסנגור גם ביקש, כי המערער יופנה בטרם מתן גזר-הדין לממונה על עבודות שירות, וכן ביקש לדחות את המשך הדיון לינואר 2019, על-מנת שהעונש שיוטל על המערער לא יגרום לרגרסיה.

הסנגור הוסיף, שענישה של חמש שנות מאסר למי שמעולם לא ביצע עבירה קודמת, אכן תביא לרגרסיה ולמכה קשה ביותר למערער (העובד בעבודה מסודרת) ולבני משפחתו, ונסיבותיו של המערער מצדיקות הפחתת הענישה לענישה שניתן לרצותה בעבודות שירות, וכדברי הסנגור: **"זה עונש שישאיר את המערער בחיים"**.

הסנגור חזר והדגיש, שהמערער סייע ב"פיצוח התיק", בכך שהוא לימד את החוקר הפרטי (מר קטן) מה הייתה שיטת המרמה והסביר כיצד בוצעה, וכן סיפר על המעורבים, ולטעמו של הסנגור, לא הביא בית-משפט קמא שיקולים אלה בחשבון במידה מספקת.

טוען הסנגור, שאלמלא הסביר המערער לחוקר הפרטי את מה שהסביר, לא היה מתגבש כתב האישום, ולדבריו הייתה הבטחה למערער שאם ישתף פעולה עם החוקר, לא תעורב המשטרה ולא תהיה תביעה אזרחית.

המערער, כך נטען, נשבר ואוים, עזב את מקום העבודה, ומסר את המידע לחוקר, והחוקר סיפר זאת על דוכן העדים. מכאן, שהמערער גילה לחוקר את שיטת המרמה, וניתן לומר שבסופו של יום "הפיצוח" של התיק היה בזכות המערער, ולכן יש מקום להקלת הענישה שהוטלה על המערער, מה גם שהתסקיר מדבר בעד עצמו.

לח. שונה עמדת ב"כ המדינה, שלטענתה יש לדחות את הערעור מכל וכל, שכן גזר-דינו של בית-משפט קמא מנומק ומבוסס, ואין מקום להתערב בו.

ב"כ המדינה סבורה, שיש לדחות את טענת הסנגור כאילו סייע המערער להפסקת מעשי המרמה. המערער, כך לטענתה, נתפס בעודו מבצע את המרמה, ואילו מי שסייע לעצור את הדברים היה הנהג אחמד דיאב, שהתקשר לגורמים במפעל ומסר להם את הפרטים העיקריים: שמתבצעת מרמה, שהספק שמבצע את המרמה הוא מתכות טמרה, וכן מסר להם, שהמערער הוא זה שמבצע בפועל את המרמה. לכן, יש לדחות את הטענה כאילו המערער הוא שסייע "לפצח" את התיק. נכון הוא, שהמערער חשף בפני החוקר את הטכניקה של המרמה, דהיינו, כיצד מעתיקים משדה אחד של מסך מחשב את המשקל של משאית כבדה לשדה אחר של מסך המחשב. לטענת ב"כ המדינה, גם אם לא היו יודעים את הטכניקה (שאותה לימד המערער את החוקר), אך כן היו יודעים שהתבצעה מרמה באמצעות השוקל, שהניבה "פירות" של 8.4 מיליון ₪, היה מוגש כתב אישום, ולכן אין לראות את המערער כ"חסיד אומות העולם".

כמו-כן, אין לשכוח שמאז אותה שיחה שקיים המערער עם החוקר הפרטי, הכחיש המערער בשלב החקירה המשטרתית את מעורבותו מכל וכל, וניהל את משפטו במשך שנים, כשכל העת הוא כופר באשמתו, וטוען לחפותו.

עוד סבורה ב"כ המדינה, שאין לקבל את הטענה כאילו חלקו של המערער היה שולי, או שחלקו היה קטן מזה של המעורבים האחרים.

המערער, כך טענה ב"כ המדינה, היה שותף מרכזי ומוביל במרמה, ובלעדיו המרמה לא הייתה באה לעולם. המערער הוא היחיד מבין השותפים למרמה שהיה בעל הידע המעשי והייחודי הנדרש, והייתה לו היכרות עם מערכת השקילה ונקודות התורפה שלה, ויכול היה לנצל את הידע והניסיון לצורך ביצוע העבירות. אלמלא הצטרף המערער למרמה, היא לא הייתה מתרחשת.

כמו-כן, טענה ב"כ המדינה, כי הסכום של 8.4 מיליון ₪, כלומר הסכום שהמרמה הניבה לבעלי מתכות טמרה, הוא הסכום הרלוונטי שלפיו יש לגזור את דינו של המערער, גם אם על-יסוד דבריו של המערער בלבד הוא עצמו קיבל לידי סכום נמוך משמעותית (ואין בעניין זה כל ראיה אחרת זולת גרסת המערער עצמו).

בתגובה לתמיהתו של הסגור על-כך שבגזר-דינו של בית-משפט קמא יש קשר בין היקף המרמה לבין העונש שהוטל על המערער, מפנה ב"כ המדינה לעמ' 97 בהכרעת-הדין: **"מדובר במרמה מורכבת המצריכה חיבור ושילוב בין מספר גורמים, איש איש על-פי חלקו ותפקידו. הנאשם כעובד החברה היה מופקד על ביצוע המרמה בפועל"**.

לכן, לטענת ב"כ המדינה, הקשר בין היקף המרמה בכללותה, והנזק שהסבה למפעל, לבין המערער, הוא קשר הדוק.

לט. ב"כ המדינה הפנתה לפסיקה שהוגשה לבית-משפט קמא, וציינה, שמדובר בפסיקה שבה נאשמים קיבלו לכיסם סכומי כסף גדולים, ועליהם הוטלו תקופות מאסר ארוכות יותר, ולכן הענישה של חמש שנות מאסר, במקרה של המערער, מהווה איזון ראוי בין העובדה שהוא לא קיבל לכיסו את עיקר פירות המרמה, לבין העובדה שהמרמה עצמה היא בהיקף גבוה של 8.4 מיליון ₪, וכן שקלול העובדה שחלקו של המערער במרמה היה המרכזי, העיקרי וההכרחי.

עוד טענה ב"כ המדינה, שגם אם יוחזר הסכום של 8.4 מיליון ₪ למתלוננת, הרי הנזק שנגרם למוניטין של המפעל הוא בלתי הפיך. במהלך המשפט הופיעו עדים, שצינו את העובדה ששוק המתכות כולו נפגע עקב מרמה זו.

בהתייחס לתסקיר שירות המבחן, טענה ב"כ המדינה, שהענישה המוצעת בתסקיר (עבודות שירות, מאסר על-תנאי, וצו מבחן) איננה ריאלית, ויש לדחותה.

לטעמה של ב"כ המדינה, אין למצוא בתסקיר נסיבות אישיות מקלות כלשהן המצדיקות הקלה בעונש, שהרי מדובר במרמה בסדרי גודל גבוהים ביותר. המערער, שחלקו בביצוע המרמה היה מהותי, הוא אדם נורמטיבי, שנסיבות חייו סטנדרטיות, שזכה למשפחה טובה, ללימודים, שירת בצבא, עבד והצליח להתפרנס (גם אם בדוחק), ואין לראות נסיבות אישיות מקלות המצדיקות הקלה בענישה. אדרבא, מן התסקיר עולה, שהמניע לביצוע העבירות היה בצע כסף ("**אמצעי להשגת כסף קל**").

מוסיפה ב"כ המדינה שעולה מן התסקיר, שרק כיום, בספטמבר 2018, קיים אצל המערער זיהוי ראשוני של הקשיים והכשלים שלו והבנה של חומרת מעשיו, והרי מדובר במעשים שבוצעו עוד בשנת 2013. גם הכרעת-הדין וגזר-הדין ניתנו לפני חודשים רבים, והנה לפתע כיום יש זיהוי ראשוני?

לדעת ב"כ המדינה, הדברים אינם נראים כנים, ואין להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא, שכן הוטל על המערער עונש שאיננו מחמיר, אין נסיבות מקלות מיוחדות, ואין עילה לסטייה מן העונש.

מ. לאחר שנתנו דעתנו לעובדות כתב האישום המתוקן, להכרעת-הדין של בית-משפט קמא, לטיעונים לעונש שנשמעו בפני בית-משפט קמא, לגזר-הדין, להודעת הערעור על נימוקיה, לתסקיר שירות המבחן, וטיעוניהם של באי-כוח שני הצדדים בפנינו, הן בישיבה מיום 24.5.18 והן בישיבה מיום 13.9.18, ולאחר ששקלנו בדבר, ואף נתנו דעתנו לפסיקה הרלוונטית, סבורים אנו, שיש מקום להקלה מסוימת בענישה שהוטלה על המערער לפי גזר-דינו של בית-משפט קמא.

מא. אין ספק שהעבירות בהן הורשע המערער הן חמורות, ומחייבות תגובה עונשית הולמת מצד בית-המשפט. הנזק שנגרם למעבידתו של המערער (המתלוננת) עקב מעשי המרמה מסתכם ב-8.4 מיליון ₪, ועל היקף הנזק ומשמעותו נשמעו עדויות בפני בית-משפט קמא.

אין המדובר במעידה חד-פעמית מצד המערער, אשר קשר קשר לביצוע פשע עם מוחמד וגאנם, הבעלים של מתכות טמרה. המערער ביצע עבירות של קבלת דבר במרמה, וזיוף בנסיבות מחמירות, על-פני תקופה של ארבעה חודשים, שבמהלכם זייף 897 פעמים את תוצאות השקילה של משאיות מתכות טמרה באופן שהוקנה להן משקל רב יותר מזה שהיה בהן בפועל, באופן שמתכות טמרה קיבלה במרמה מן המתלוננת סכום עודף כולל של כ-8.4 מיליון ₪, שהיא לא הייתה זכאית לקבלו.

מכאן, שצדק בית-משפט קמא בקביעתו, שמדובר במאות מקרים בהם פעל המערער לפי תכנית עבריינית אחת, ונקט בכל פעם באותה שיטת מרמה, והמעשים בוצעו בסמיכות זמנים (מספר פעמים ביום ובמשך כארבעה חודשים).

מב. המתלוננת, מעבידתו של המערער, הציבה אותו לעבודה בעמדה רגישה ומשמעותית, דהיינו - שקילת הגרוטאות המובאות לחצרי המפעל, כשהתשלום שמבצעת המתלוננת הוא פועל יוצא של משקל הגרוטאות שהובאו אליה.

לכן, לא ניתן אלא להצטרף לקביעתו של בית-משפט קמא (סעיף 18 של גזר-הדין): "כי עבירות מסוג זה נושאות פן של כיעור, בשל כך שהמעביד מפקיד בידי עובדו גישה חופשית לרכושו, לעתים ללא פיקוח ממש. מעילה באמון במצב זה גורמת לפגיעה קשה במערכת היחסים שבין המעביד לעובדיו וביכולת התפקוד של המעביד. בעניין מידת הפגיעה, אדגיש כי הנאשם פגע פגיעה ממשית וקשה בערכים המוגנים, וזאת בשל היקף המרמה העצום והחריג במקרה זה."

המעשים שביצע המערער כללו תכנון קפדני ותחכום רב. המערער קשר קשר עם הבעלים של מתכות טמרה, ויחדיו הם תכננו ויזמו שיטת מרמה מתוחכמת שבמסגרתה הגיעו מידי יום למפעלה של המתלוננת משאיות רבות של מתכות טמרה, הנושאות משקלים נמוכים יחסית, במטרה לזכות בתמורה כספית לה אינם זכאים.

תמימי דעים אנו עם בית-משפט קמא על כך, שחלקו של המערער בהליך המרמה והצלחתו היה מהותי, עד-כדי עיקרי. למעשה, כפי שנקבע, המערער היה הגורם בלעדיו-אין, שכן הוא היה עובד של המתלוננת, הגורם הפנימי שבידיו הייתה השליטה על הכלים והמסמכים של המתלוננת, והוא ניצל את היכולת הזו וזייף מידי יום, במאות רבות של פעמים, את מסמכיה של המתלוננת באופן שיצביעו על משקל עודף ושקרי למתכות טמרה, ועקב הזיוף והמרמה הועבר סכום כסף משמעותי לחשבון של מתכות טמרה, סכום שאינה זכאית לו.

בצדק קבע בית-משפט קמא, שהמערער ניצל את הגישה שהעניק לו המעביד לרכושו, ואת האמון שנתן בו, ומעל בו באופן ציני.

המערער חדל ממעשיו, לא מחמת חרטה, אלא לאחר שתוכנת השקילה שודרגה (במקרה), כך שהפרצה שמצא המערער נחסמה ושיטת המרמה לא התאפשרה עוד.

כאמור, הנזק שנגרם למתלוננת היה גבוה עד מאד (8.4 מיליון ₪), גם אם הסכום הספציפי שקיבל המערער לידיו, לפי סעיפים 180-182 של הכרעת-הדין, היה סכום נמוך יחסית (בהשוואה לגודל הנזק העצום שנגרם), ועמד על כ-200,000 ₪ (למעשה, בין 160,000 ₪ לבין 240,000 ₪).

הסיבות שהביאו את המערער לבצע את העבירה היו בצע כסף ורצון להתעשרות מהירה, גם אם הדבר מביא לפגיעה קשה במעבידתו - המתלוננת.

מג. מקובלת עלינו עמדת בית משפט קמא, לפיה אין בסיס להשוואה כל שהיא בין גזר-הדין שניתן כנגד נהג המשאית של מתכות טמרה אחמד דיאב (שנדון למאסר לריצוי בעבודות שירות), לבין הענישה שיש להטיל על המערער, וזאת משום שאחמד דיאב ביצע מספר מצומצם יחסית של עבירות במהלך תקופה של כחמישה שבועות, שבהן נהג מספר פעמים במשאית של מתכות טמרה ביודעו שהמערער יבצע מעשי מרמה ביחס למשקל של משאית זו. בצדק העיר בית-משפט קמא, שמעשיו של אחמד דיאב היו מצומצמים, והנזק הכספי שגרם היה אף הוא מצומצם.

לא ניתן כלל להשוות בין המעשים שביצע הנהג אחמד לבין המערער, הן בכל הנוגע לאורך התקופה במהלכה ביצע המערער את העבירות (כארבעה חודשים) ומספר הפעמים של ביצוע העבירות (897 פעמים), ומה גם שהמערער היה עובד של המתלוננת, שהוצב לעבודה בעמדה רגישה וחשובה בכל הנוגע לשקילת הגרוטאות המובאות למפעל. בניגוד לנהג המשאית, אחמד דיאב, היה המערער גורם עיקרי בביצוע העבירה, ולמעשה, אף ניתן לומר, שהוא היה הגורם בלעדיו-אין, וזאת בהכירו את שיטת העבודה, וביודעו מה הפרצה שבה ניתן

להשתמש על-מנת לזייף את תוצאות המחשב והמסמכים.

מד. כאמור כבר לעיל, הודה המערער בפני החוקר שמטעם המתלוננת (מר קטן) שהוא קיבל בגין מעשי המרמה סכום שבין 10,000 ₪ ל-15,000 ₪ בשבוע, ופעם אחת אף קיבל 20,000 ₪. מכאן שבגין ארבעת החודשים קיבל המערער סכום שנע בין 160,000 ₪ ל-240,000 ₪. לעניין זה עיינו בסעיפים 180-182 של הכרעת הדין.

בגזר הדין, עמ' 9-12, קבע בית משפט קמא, שהנחת המוצא ההגיונית היא שעבריינים יחלקו בשלל בחלוקה כזו או אחרת, ולכן, אם ביקש המערער להראות שמתוך כספי המרמה (8.4 מיליון ₪) הסתכם חלקו בכ-200,000 ₪ בלבד, היה נטל ההוכחה (ברמה האזרחית) מוטל עליו, ולעניין הנטל הנדרש מן המערער, אין להסתפק בהודאה שמסר המערער בפני החוקר, מר קטן.

לעניין הסכום שהועבר למערער ציין בית משפט קמא בעמ' 11 של גזר הדין:

"הסכום שהועבר לנאשם עדיין אינו ידוע, למעט הסכום בו הודה בפני החוקר, לגביו קבעתי שהוכח כנדרש. עם זאת, בצד קביעה זו, ניצבת גם הנחה הנסמכת על השכל הישר וניסיון החיים, לפיה דרכם של עבריינים לחלוק בשלל בדרך זו או אחרת...".

מה. לטעמנו, הסכום שהוכח שהגיע לידי המערער הוא, כאמור, 160,000 ₪ עד 240,000 ₪. ההנחה שחלקו של המערער בכספי המרמה אינו ידוע עדיין, אך גבוה יותר מן הסכום בו הודה, היא בבחינת הנחה-השערה. נזכור, שבמקרה שבפנינו כספי המרמה, אינם בשליטת המערער כי אם בשליטת מתכות טמרה, שהרי המתלוננת העבירה את הכספים בגין הגרואות (וליתר דיוק, בגין המשקל הכוזב של הגרואות) ישירות לחשבון הבנק של מתכות טמרה, ומכאן שכספים אלה היו בשליטתה של מתכות טמרה, ולא הוכח שלמערער הייתה שליטה כלשהי או גישה כלשהי לכספים אלה.

יחד עם זאת, לא יכולה להיות מחלוקת על כך שהמערער שימש כגורם עיקרי בקשירת הקשר עם מנהליה של מתכות טמרה, מוחמד וגאנם, כשבאמצעות מעשי הזיוף והמרמה נגרם למתלוננת נזק עצום בסכום של 8.4 מיליון ₪. גם אם כל שהוכח הינו שהסכום שהגיע לידי המערער הוא 160,000 ₪ עד 240,000 ₪, שאף הוא סכום שאיננו נמוך, אך מהווה חלק קטן בלבד מתוך סך הנזק שנגרם עקב המרמה, הרי אין בכך כדי לעמעם את חומרת מעשי הזיוף והמרמה שבהם הורשע המערער, נוכח הנזק העצום שנגרם למתלוננת.

על יסוד האמור לעיל, לא ראינו מקום להתערב במתחם הענישה שקבע בית משפט קמא, ואותו העמיד על 4 שנות מאסר בפועל עד 8 שנות מאסר בפועל, לצד קנס משמעותי.

מו. המלצת שירות המבחן לדחות את מתן פסק-הדין לחודש ינואר 2019, ולשקול הטלת ענישה על דרך של מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ו-צו מבחן, היא המלצה שאין כל אפשרות לקבל אותה, הואיל וחובתו של בית-המשפט ליתן את דעתו, לא רק על האינטרס האישי של הנאשם ובני-משפחתו, אלא חובתו של בית-המשפט היא לוודא שהענישה משקפת "קיומו של יחס כולל בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (עיינו סעיף 40ב' של חוק העונשין, התשל"ז-1977, שכותרתו "העקרון המנחה בענישה - הלימה").

ראוי ליתן את הדעת בהקשר זה ל-ע"פ 344/81 מדינת ישראל נ' שחר סגל ואח' פ"ד לה (4) 313, בעמ' 318:

"אין לבוא בטרוניה אל שירות המבחן, אם הוא נותן דעתו בעיקר לאינטרס האישי של הנאשם, ואף מוכן להציע הצעות לשיקום, המעוגנות, לעתים, בהערכה ובהתרשמות ותו לא. השירות רואה את עיקר מעייניו במיצוי של היבט מוגדר של הנתונים, הנאספים לקראת ההכרעה השיפוטית, ובית-המשפט הוא שיוצר את האיזון הנאות בין הנתונים השונים ומופקד על ראייתו של השלם להבדיל מן הקטע או המקוטע. מכאן, כי אל הדברים, העולים מן התסקיר, מצטרפים, בדרך-כלל, נתונים רלוונטיים נוספים, המשמשים יסוד לשיקוליו של בית-המשפט, כגון מהות העבירה, הלקחים לגבי האיש ומעשיו, כפי שהם מתגבשים בראייתו של בית-המשפט ועוד".

כאמור, אימוץ המלצתו של שירות המבחן בנסיבות העניין שבתיק זה נוגדת את עיקרון ההלימה שמצווים אנו לפעול על-פיו בהתאם להוראות חוק העונשין.

מז. יחד עם זאת, יש מקום להביא בחשבון, גם בעניינו של המערער, את נסיבותיו האישיות, וזאת בשים לב לתורת הענישה האינדיבידואלית שלפיה על בית-המשפט להביא בחשבון, הן את מעשה העבירה, והן את הנסיבות האישיות של מבצע העבירה.

בפני בית משפט קמא לא היה מונח תסקיר שירות המבחן, שאליו הפנינו את המערער בהחלטתנו מיום 23.05.18, זאת לאחר שהמערער חזר בו מערעורו על הכרעת הדין.

מעיון בתסקיר שירות המבחן עולה, כי בעוד שבפני בית משפט קמא לא הביע המערער חרטה על מעשיו, הרי בפני שירות המבחן הביע הוא הבנה באשר לאסור שבהתנהגותו. צוין בתסקיר, כי ניכר שבשלב זה מגלה המערער הפנמה של חומרת מעשיו, כולל ביטוי הבנה לפגיעה באחרים בעקבות מעשיו, וכן ביטוי לחרטה ובושה על מעשיו. צוין גם, שההליך המשפטי המתנהל כנגד המערער, ובכלל זה מעורבותו של שירות המבחן, מהווים עבורו גורמי הרתעה משמעותיים, בין היתר על רקע דאגתו כיום להשלכות השליליות על ילדיו ומשפחתו המורחבת בגין מעשיו והתנהגותו.

אין לחובת המערער הרשעות קודמות, ובשיחתו עם שירות המבחן הוא תיאר את מעצרו כטראומה עבורו ועבור בני משפחתו, וכן הביע תחושת חרדה מפני ההשלכות הצפויות של מאסר, הואיל וריצוי עונשו על דרך מאסר בפועל עלול להביא לרגרסיה במצבו הנפשי והרגשי ולהעצים את החובות בהם הוא נתון.

שירות המבחן גם התרשם שמדובר באדם אכפתי, המגלה הערכה ודאגה לילדיו ומשפחתו, בעל תפקוד יציב בתחומי חיי השונים, כגון משפחה, זוגיות ותעסוקה, המצליח לשמור על תקינות מצבו בדרך כלל. עוד הוסיף שירות המבחן, כי הוא מזהה שבשלב זה של חיי ניכר שיש אצל המערער זיהוי ראשוני לכשלו וקשייו, והוא הביע נכונות להעמיק את הברור אודות מהלך חיו, עמדותיו, ותפיסותיו האישיות וההתנהגותיות שהובילו אותו לאירועים הנדונים, וכן להיות במסגרת של קשר טיפולי עם שירות המבחן לזיהוי מצבי דחק וביסוס כלים חלופיים תקינים להתמודדות ולתגובה עם מצבי משבר בחיו.

תסקיר זה לא היה, כאמור, בפני בית משפט קמא. אומנם, עמדנו על כך שההמלצה שבתסקיר בדבר אפשרות ריצוי עונשו של המערער על דרך של עבודות שירות איננה מקובלת עליו, הואיל ואין היא עולה בקנה אחד עם עיקרון ההלימה, וזאת נוכח חומרת מעשיו של המערער, והיקף הנזק שנגרם, ואולם, סבורים אנו, יחד עם זאת, שיש מקום להקלה מסוימת בעונש המאסר בפועל שהוטל על המערער, זאת לאחר שהמערער מודה כיום ונוטל אחריות על ביצוע העבירות נשוא הדיון, וכאשר הוא מביע הבנה באשר לפסול שבהתנהגותו, והוא מגלה הפנמה של חומרת מעשיו, כמפורט בתסקיר.

יחד עם זאת נציין, כי **לא** שוכנענו שקיימות נסיבות מיוחדות שיש בהן כדי להצדיק חריגה כלפי מטה מן הסף התחתון של מתחם הענישה.

מח. באת כוח המדינה הניחה בפנינו בשעת הדיון בערעור מספר פסקי דין שניתנו אף הם במקרים בהם בוצעו עבירות של קבלת כספים בדרכי מרמה שונות. ואולם, וכפי שכבר עמדנו על כך, יש להתייחס לכל אחד מן המקרים על פי נסיבותיו הספציפיות, הן נסיבות ביצוע העבירה, והן נסיבותיו של מבצע העבירה.

כך, למשל, בעפ"ג (מחוזי חיפה) 43352-06-13, **יוסף אברהם נ' מדינת ישראל** (28.11.13), נדון המערער (שם) בבית משפט השלום ל-13.5 שנות מאסר ולהפעלה במצטר של 3 מאסרים מותנים המסתכמים ב-34 חודשים, וזאת בגין 9 אישומים של קבלת כספים במרמה בהם הורשע. הערעור לבית המשפט המחוזי התקבל במובן זה שתקופת המאסר של 13.5 שנות מאסר הועמדה על 90 חודשי מאסר בפועל (7.5 שנות מאסר), ולרבות הפעלת שלושת המאסרים המותנים. ואולם, יצוין, כי באותו מקרה עמדו לחובת המערער (שם) **7 הרשעות קודמות** בתחום עבירות המרמה, ואף בזמן מתן גזר הדין ריצה המערער (שם) עונש מאסר בן 30 חודשים בגין עבירות מאותו סוג, בשעה ש-34 חודשי מאסר על תנאי תלויים ועומדים כנגדו.

אין צריך לומר, שאין כל בסיס להשוואה ביחס למקרה שבפנינו, כשאין לחובת המערער הרשעה קודמת כלשהי.

מט. ב-ת"פ (מחוזי באר שבע) 7674-05-11 **מדינת ישראל נ' איתן סרור** (03.03.15), שאושר בע"פ 2422/15 (07.11.16), נדון הנאשם ל-8 שנות מאסר בפועל לאחר שהורשע ב-14 עבירות של מרמה בנסיבות מחמירות, בכך שיצר כלפי משקיעים מצג בדבר השקעה ביהלומים, על מנת ליצור אצלם ביטחון שיגרום להם להשקיע, ובכך קיבל במרמה סכום של 8.9 מיליון ₪ מ-14 משקיעים לפחות.

יצוין, שבניגוד למקרה שבפנינו, שבו אין למערער הרשעות קודמות, הרי שלחובת הנאשם בעניין **מדינת ישראל נ' איתן סרור** עמדה הרשעה קודמת אחת בגין סחיטה באיומים, והרשעה נוספת בגין עבירות של הפרעת שוטר במילוי תפקידו, איומים (3 עבירות), הפרת הוראה חוקית, והפרת צו בית משפט שנועד להגן על אדם.

נ. ב-ת"פ (שלום חיפה) 10478-06-15 **מדינת ישראל נ' הבר** (15.02.18), הוגש כנגד הנאשם כתב אישום ובו 4 אישומים, וכן צורפו מספר תיקים, כך שבסך הכול הורשע הנאשם באותו מקרה בקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות), ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות (7 עבירות), זיוף בנסיבות מחמירות (2 עבירות), מתן עדות שקר (3 עבירות), שיבוש מהלכי משפט (2 עבירות), ריבוי עבירות מרמה לפי פקודת מס הכנסה, וייחוד תואר מהנדס (12 עבירות). בגין כל אלה נדון הנאשם ל-84 חודשי מאסר בפועל (לרבות עונשים נלווים). גם בעניין זה עמדו לחובתו של הנאשם 11 הרשעות קודמות, כשדרכו העבריינית התחילה בגיל 23, ומאז הורשע בעבירות מגוונות וביניהן מרמה וזיוף, ואף ריצה עונשי מאסר בפועל.

גם בעניין זה ניכר ההבדל לעומת המקרה שבפנינו, כשעסקינן בהסתבכותו הראשונה של המערער עם החוק.

עוד נציין, שבשלושת המקרים הנ"ל (אברהם, סרור, הבר) היו כספי המרמה בשליטתם של הנאשמים, כך שכספי המרמה עברו, כך נראה, לכיסם של הנאשמים, ואילו בענייננו הסכום שהוגיע לכיסו של המערער הוא בין 160,000 ₪ לבין 240,000 ₪, אם כי, וכפי שכבר עמדנו על כך, היה המערער גורם עיקרי בביצוע מעשי המרמה שהסבו נזק עצום (8.4 מיליון ₪) לחברה המתלוננת.

נא. נוסף ונציין, שמטבע הדברים קיימת בעבירות אלה פסיקה מחמירה יותר, מחד גיסא, ומקלה יותר מאידך גיסא, וזאת כפועל יוצא מדרגת החומרה של העבירות, נסיבות ביצוע העבירה, ונסיבותיו של מבצע העבירה.

כך, ברע"פ 158/13 **יוסף עוז נ' מדינת ישראל** (07.02.13), אושרה ענישה של 7 שנות מאסר בשורה של עבירות מרמה, זיוף וגניבה, תוך יצירת מצגי שווא. באותו מקרה עמדו לחובתו של הנאשם (שם) הרשעות קודמות בעבירות דומות, וזאת **בניגוד** למקרה שבפנינו.

בע"פ 5668/13 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (17.03.16), הוטל עונש של 12 שנות מאסר. מדובר היה (שם) בהונאה שנמשכה על פני 3 עד 5 שנים, וסכום כספי המרמה שהגיע לכיסו של הנאשם הסתכם

שם ב-36 מיליון ₪.

ב-ע"פ 11738/05 **מיכאלי נ' מדינת ישראל** (10.09.08), הוטל עונש של 8 שנות מאסר. באותו מקרה, הסתכם היקף המעילה ב-27 מיליון ₪.

דהיינו, הן בעניין מזרחי והן בעניין מיכאלי מדובר היה במעשי מרמה בסכומי ענק.

נב. לצד כל אלה, קיימת כאמור גם פסיקה מקלה יותר.

כך, ב-ע"פ 4666/12 **עמי גורביץ' נ' מדינת ישראל** (08.11.12), הורשע המערער, מנהל תיקי ניירות ערך, ב-300 עבירות של גניבה בידי מורשה, עבירות רבות של השפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך, ומאות עבירות של פעילות אסורה על בעל רישיון, כשלכיסו הוזרמו רווחים ישירים של כ-288 אלף ₪ על חשבון לקוחותיו. המערער (שם) נדון ל-27 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. הקנס שהוטל עליו בסך 150,000 ₪ הומר לתשלום פיצוי ללקוחותיו.

נג. ב-ת"פ (מחוזי תל אביב) 51462-12-10 **מדינת ישראל נ' יעקוב קאופמן** (24.10.11) הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירות רבות של גניבה בידי מורשה, עבירות רבות של השפעה בדרכי תרמית על תנודת שער ניירות הערך, עבירה של מרמה והפרת אמונים בתאגיד, מאות עבירות של חובת רישוי לפי חוק הייעוץ, ועבירה של עיסוק בתאגיד בנקאי ופעילות אסורה של בעל רישיון (כתב האישום השתרע על פני 53 עמודים). הנאשם, באותו מקרה, הפיק רווח כספי אסור ולא חוקי בסך 1,545,000 ₪ על חשבון לקוחותיו שסבלו מהפסדים כספיים.

במסגרת הסדר טיעון נדון הנאשם באותו מקרה לתקופה של 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, וקנס כספי של 35,000 ₪. בית המשפט המחוזי, שסבר שהיה מקום לקבוע מידת ענישה מחמירה יותר, במיוחד נוכח הסכום שגרף הנאשם לכיסו תוך פגיעה במעבדו ובלקוחותיו, לא חרג מן הענישה שהוסכמה במסגרת הסדר הטיעון.

נד. במקרה שבפנינו כבר עמדנו על כך שמתחם הענישה שקבע בית משפט קמא, דהיינו, בין 4 שנות מאסר ל-8 שנות מאסר בפועל, מקובל עלינו כהולם ותואם את מדיניות הענישה הנוהגת, ולא מצאנו שקיימות נסיבות שיש בהן כדי להצדיק חריגה כלפי מטה מן הרף התחתון של מתחם הענישה.

יחד עם זאת, ובהתייחס לרף הענישה אשר במסגרת המתחם, סבורים אנו שיש ליתן משקל גבוה יותר לנסיבות האישיות של הנאשם.

אנו מפנים ל-ע"פ 4456/14 **קלנר ואח' נ' מדינת ישראל** (29.12.15), בהתייחס ל-"פרשת לופוליאנסקי",

עמוד 27

סעיף 199:

"...לאחר שקובע בית המשפט את מתחם העונש ההולם, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, עליו לגזור את העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג' לחוק העונשין). בשלב זה על בית המשפט להתחשב "בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה" (סעיף 40ג' (ב) לחוק העונשין). תהליך זה מבטא הפרדה בין שני שלבי גזירת הדין: בשלב הראשון ההתייחסות המרכזית היא ל"מעשה" (נסיבות הביצוע, הענישה הנוהגת, הערך המוגן וכן הלאה), לבין השלב השני, שעניינו קביעת העונש המתאים בתוך המתחם שנקבע, שם מתייחס בית המשפט ל"עושה" (נסיבות חיים קשות, הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו, נטילת אחריות, עבר פלילי, שיתוף פעולה עם רשויות החוק ועוד) (ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (05.08.2013); יובל ליבדרו "חריגה ממתחם העונש ההולם מטעמי צדק" הסניגור 197, 4-5 (2013) (להלן: ליבדרו)). (ההדגשה שלנו).

בנוסף, מפנים אנו גם לסעיף 216, שב-"בפרשת לופוליאנסקי":

"...כך ככלל וכך גם עת ניצבים בתי המשפט לפני מלאכת גזירת הדין. תיקון 113 לחוק העונשין נועד כאמור לקבוע עקרונות ושיקולים מנחים בענישה ולהנחות את בתי המשפט בעניין האופן שבו יש להתחשב ולאזן בין השיקולים השונים. עמדנו על כך שהחוק מעגן את עיקרון ההלימה כעיקרון מנחה. בגדר האמור, על העונש להיות מידתי ביחס לחומרת מעשיו של הנאשם ולאשמו. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין הנחה המחוקק את בתי המשפט להתחשב בשיקולים פרטניים המאפיינים את הנאשם וזאת כחלק אינטגרלי מהליך גזירת העונש. הנחייה זו מקורה בתפיסה כי על הענישה להתאים לנסיבותיו הפרטניות של הנאשם כחלק מהתייחסות הוליסטית למכלול נסיבות חייו, מתוך השאיפה שהפגיעה שבשימוש בסנקציה הפלילית תיעשה במידה שאינה עולה על הנדרש (חגית לרנאו וישי שרון "שמונה הכרעות ערכיות בחקיקת חוק הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" הסניגור 183, 14, 20-21 (2012)). להשקפתי, עיקרון המידתיות בענישה, שעקבותיו ניכרים לא אחת באופן שבו הותווה שיקול הדעת השיפוטי בקביעת העונש במסגרת התיקון, על השלבים השונים הקבועים בו, צריך להנחותנו גם באותם מקרים חריגים וקיצוניים שבהם ראוי יהיה - בגדר הדין הקיים וכל עוד לא שונה - לחרוג ממתחם הענישה נוכח שיקולי צדק...". (ההדגשה שלנו).

נה. במקרה שבפנינו יש ליתן את הדעת על כך שהודאתו של המערער בפני החוקר הפרטי מטעם המתלוננת, מר קטן, (גם אם במהלך המשפט התכחש להודאתו), סייעה מאוד ל"פיצוח" הפרשייה נשוא הדיון כאן. הפרקליטה ציינה בשעת הדיון בפנינו, בעמ' 10 לפרוטוקול, כי "אין חולק שהמערער חשף בפני המפעל את הטכניקה של המרמה...", ובית משפט קמא ציין בסעיף 25 של גזר הדין:

**"ברי שהנאשם זכאי להיחשב כמי ששיתף פעולה עם מעבידו (המתלוננת)
וגילה לו את שיטת המרמה וביקש בכך להכות על חטא ולהקטין את היקף
הנזקים...".**

כמו כן, ציין בית משפט קמא, בהמשך, שבתחילת ההליך עם החוקר הפרטי אף היה שיתוף פעולה חלקי מצד המערער בניסיון לקבל הודאה ממעורבים אחרים.

על כך יש להוסיף את העובדה שזו מעורבותו הראשונה של המערער בפלילים, כשהמערער ניהל עד כה אורח חיים נורמטיבי לחלוטין: שירת שירות צבאי מלא ביחידה לוחמת, וממשיך בשירות מילואים פעיל, עובד כל חייו הבוגרים ומנסה לפרנס את משפחתו (רעייתו, ושלושת ילדיו שבגילאי 4 עד 10) ואף כיום עובד, ולפי המלצת מנהלת משאבי אנוש הוא נחשב לעובד נאמן, חרוץ, מסור ואחראי.

עוד נציין, כי לריצוי עונש המאסר בפועל מאחורי סורג ובריה תהא פגיעה של ממש ברעייתו של המערער ובשלושת ילדיו שבגילאים 4-10.

אומנם, בפני בית משפט קמא לא נטל המערער אחריות למעשיו, כפר באשמה וההליך המשפטי התנהל עד תום, וממילא הוא גם לא הביע בפני בית משפט קמא חרטה ולא הופנה לשירות המבחן, ואולם, בישיבת בית משפט שהתקיימה בפנינו ביום 24.05.18 חזר בו המערער מערעורו על הכרעת הדין.

מתסקיר שירות המבחן המונח בפנינו עולה, שההליך המשפטי שבעטיו חווה המערער בושה וכן חשש מאימת הדין, מהווה גורם מרתיע עבורו מפני הישנות התנהגות עוברת חוק מצדו. בשלב הנוכחי קיים אצל המערער זיהוי ראשוני לכשליין ולקשיין, הוא מביע הבנה באשר לאסור שבהתנהגותו, וכן מגלה הפנמה של חומרת מעשיו, לרבות הבנה לפגיעה שנגרמה לאחרים עקב מעשיו, לצד ביטוי חרטה ובושה על מעשיו.

נו. לנוכח כל אלה, הגענו לכלל מסקנה שיש מקום להקל במידה מסוימת את משך תקופת המאסר בפועל שהטיל בית משפט קמא על המערער.

התוצאה מכל האמור לעיל היא שאנו מקבלים חלקית בלבד את ערעורו של המערער, ומעמידים את תקופת המאסר בפועל על תקופה של 4 שנים (בניכוי ימי מעצרו מיום 26.11.13 עד 03.12.13), וזאת חלק תקופת המאסר בפועל שקבע בית משפט קמא.

שאר רכיבי הענישה שהוטלו על המערער: המאסר המותנה, הקנס בסך 60,000 ₪, והפיצוי למתלוננת בסך 200,000 ₪, עומדים בעינם ללא שינוי.

המערער יתייצב למאסרו בבית המעצר קישון **ביום ראשון, 11.11.18, עד השעה 10:00 בבוקר**, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

למזכירות: יש להמציא את העתק פסק דינו לשב"ס, ולהנפיק פקודת מאסר בהתאם.

ניתן היום, ב' חשוון תשע"ט, 11 אוקטובר 2018, במעמד הנוכחים.

ג' ציגלר, שופטת

ב' בר-זיו, שופטת

י' גריל, שופט בכיר
[אב"ד]